

Teorija o rasnoj ekspanziji Srba.

I.

U »Jugoslavenskom istoriskom časopisu«¹⁾ iznio je prof. St. Stanojević svoje pogledе o podjeli historijskih perioda i to naročitim obzirom na podjelu »jugoslovenske historije«. Prof. Stanojević smatra, da je zastarjelo ono mišljenje, koje polazi sa pretpostavke, da se povijest ne može dijeliti na osnovu točno određenih datuma; prof. Stanojević naprotiv tvrdi, da se pojedina razdoblja povijesti nekoga naroda mogu točno fiksirati čak i danima. Tako on misli, da se historija Srba može podijeliti na dva osnovna razdoblja; prvo teče do 1. prosinca 1918. god., a drugo od tog dana dalje. Njemu je naime Jugoslavija neposredni rezultat srpskog ustanka od 1804. god. i prvi prosinac od 1918. nije drugo nego konačna točka onoga vjekovnog napora i puta, kojim se je središnje srpsko pleme iz svoje početne jezgre u Raškoj postepeno širilo i osvajalo Balkan. Po mišljenju prof. Stanojevića naime momenti, koji odlučuju u određivanju povijesnih razdoblja, to su oni događaji, »koji su bili presudni i odlučni bar za onaj deo naroda, koji je tokom vremena u svom razvitku došao u položaj, da bude nosilac i pretstavnik celoga naroda ili narodnog ili državnog života«²⁾.

Teško bi bilo u pravom svijetlu ocijeniti ova shvaćanja, kad ih ne bismo povezali sa onim što je

¹⁾ Jugoslavenski istoriski časopis, sv. 3.—4., Beograd, 1936., str. 328—335.

²⁾ Ib., str. 328.